

Inkomna kommentarer (remissvar) på utredningen Libris som lokalt lånesystem, oktober 2007

Karlstads UB	3
Högskolan Dalarna, Biblioteket	4
Högskolebiblioteket i Jönköping	5
Växjö universitet, Högskolan i Kalmar, och Blekinge Tekniska Högskola	7
Uppsala UB	8
Mittuniversitetet	9
SLU-biblioteken	11
Högskolan i Gävle, Biblioteket	12
KTH Biblioteket	13
Göteborgs UB	15
Umeå UB	18
Karolinska institutet UB	19
Högskolan i Borås, Bibliotek och läranderesurser	21
Stockholms UB	23

*Sammanställd 2007-11-21
av Mats Lindquist*

Dnr 68-818-2007

Från: Eva Arndt Kling [mailto:eva.arndt-kling@kau.se]
Skickat: den 1 november 2007 11:01

Till: Mats Lindquist
Ämne: SV: Rapport från utredningen LIBRIS som lokalt lånesystem

Hej Mats!

Här kommer synpunkter och frågor från Karlstads universitetsbibliotek. Rektor Kerstin Norén är informerad.

Nationellt lånesystem – gemensamt för landets UH-bibliotek

Som medelstort bibliotek har vi redan tidigt tyckt att det vore bra med ett gemensamt system. En utgångspunkt har då varit, att man lokalt skulle slippa - med ett antal års mellanrum – att ta fram kravspecifikation samt lokalt sköta förhandlingar med de olika leverantörerna.

Lånehanteringen är den tyngsta delen i det lokala biblioteksdatasystemet. Fjärrlånehanteringen är inte integrerad med det lokala systemet. Beställningarna görs i det nationella systemet LIBRIS. Smidighet erhåller man genom att enkelt kunna se andras lån. Ett nationellt system skulle ge effektiviseringsvinster.

Ett gemensamt system skulle innebära på sikt, att hanteringen i de lokala systemen skulle minska. Kommer det nationella systemet att även kunna hantera detta (t.ex. förvärv av böcker/förvärvsbudget)?

Den andra frågan gäller ekonomin. Hur stor ekonomisk belastning kommer vi att ha vid övergången till nationellt system och dessutom ha kvar kostnader för det lokala systemet?

Med vänlig hälsning

Eva Arndt Kling

Från: Margareta Malmgren [mailto:mmm@du.se]
Skickat: den 7 november 2007 15:32
Till: Mats Lindquist
Ämne: Libris som lokalt lånesystem

Angående utredningen om Libris som lokalt lånesystem

Vi ser gärna att utvecklingen inom området fortsatt bevakas, och att man undersöker möjligheten att samarbeta med Danmark och Norge. Utredningen beskriver på ett bra sätt hur framtida system kan komma att se ut. För oss kan det inom något eller några år vara aktuellt att byta system. Därför är det av stort intresse för oss att utredningen får en fortsättning där alternativet SOA beaktas.

Mvh

Margareta Malmgren

Margareta Malmgren
Bibliotekschef /Library Director
Högskolan Dalarna
Biblioteket /The Library
Campus Lugnet
SE-791 88 Falun

e-mail: mmm@du.se
Tfn/Phone: +46(0)23 77 8148
Fax: +46(0)23 778088

Högskolebiblioteket i Jönköping

2007-11-07

Mats Lindquist, Kungl. biblioteket

Remissvar på utredningen om LIBRIS som lokalt lånesystem

Utredningens sammanfattande slutsats är följande:

”Resultatet av RFI:n ger inte anledning att tro att det på den kommersiella marknaden finns färdiga system som inte bara har den funktionalitet vi önskar utan också tillfredsställer våra krav avseende SOA. Däremot finns det fortsatt anledning att tro att ett SOA-baserat, i LIBRIS integrerat lånesystem skulle kunna medföra avsevärda fördelar för universitets- och högskolebiblioteken vad beträffar såväl kostnader som kvalitet. Då återstår att granska alternativet egenutveckling av ett sådant system. En sådan granskning, och en eventuell utvecklingsinsats, utföres lämpligast inom ramen för Avdelningens för LIBRIS verksamhet, och vi föreslår därför att så sker, utanför ramen för denna utredning.

Vi rekommenderar att man därvid undersöker förutsättningarna för samverkan med såväl BIBSYS som DEFF, som för närvarande arbetar med liknande frågeställningar, samt också att man noga överväger möjligheten att använda sig av open source-programvara.”

Högskolebiblioteket i Jönköping avvisar förslaget till fortsatt granskning av frågan om LIBRIS som lokalt lånesystem i den form förslaget är presenterat. Vi vill istället förordade en lösning med en av de idag existerande kommersiella lösningarna för ILS och då inte begränsa frågan till låneverksamheten. Först om och när vi har en gemensam plattform i samma ILS kan det vara läge att se vidare på en SOA-lösning, som de kommersiella aktörerna självklart är fullt sysselsatta med att utveckla.

Mot bakgrund av den sedan tre år icke oväsentliga minskningen av nettoutlåningen, i ett nationellt perspektiv i storleksordningen hela låneomfattningen av initiala lån motsvarande sju till tio medelstora högskolebibliotek, känns det inte motiverat att skala upp frågan om teknikutvecklingen enligt förslaget i det här läget. Det känns fullt tillfredsställande som nämnts ovan att hitta en lösning med det för uppgiften mest lämpliga befintliga ILS som redan finns på marknaden och först i ett andra steg gå vidare.

Organisationsform och hantering av frågor runt ett gemensamt system är naturligtvis viktiga komponenter vid ett beslut av den här karaktären, men den typen av frågor har inte belysts i tillräcklig omfattning hittills. Vi förordar därför att dessa frågor genomlyses ordentligt vid en fortsatt hantering av frågan.

Om det trots allt kan motiveras för den i utredningen pläderade teknikuppväxlingen och att den årliga kostnadsbesparingen på ett nationellt plan säkerställs är det motiverat att gå vidare med den granskning som föreslås i utredningen.

För Högskolebiblioteket i Jönköping

Ulf-Göran Nilsson
Bitr bibliotekschef

2007-11-08

KB

Avd för nationell samverkan

Att: Mats Lindquist

Remissvar på utredningen "Libris som lokalt lånesystem – en utredning om ett för UH-biblioteken gemensamt lånesystem"

Vi har med intresse tagit del av utredningen om Libris som lokalt lånesystem. Vi delar i stort utredningens slutsats. Vid en fortsatt granskning av alternativet egenutveckling av ett integrerat lånesystem i Libris vill vi understryka vikten av samverkan inte bara med BIBSYS och DEFF utan även med UH-biblioteken. Vid universitets- och högskolebiblioteken i Akademi Sydost undersöker vi för närvarande möjligheten att utveckla en koppling mellan de lokala biblioteksdatasystemen och Libris-katalogen, ett utvecklingsprojekt som kan vara intressant i detta sammanhang.

Karlskrona, Växjö, Kalmar dag som ovan

Annika Annemark, Blekinge Tekniska Högskola

Mats Herder, Växjö universitet

Anders Rydquist, Högskolan i Kalmar

UPPSALA
UNIVERSITET

Överbibliotekarien
Director

Carolina Rediviva
Dag Hammarskjölds väg 1

Box 510
SE-751 20 Uppsala
Sweden

Tel +46 (0)18 471 39 10
Fax +46 (0)18 471 39 13

Ulf.Goranson@ub.uu.se

YTTRANDE
9 november 2007

Kungl. biblioteket
Mats Lindquist
Box 5039
102 41 Stockholm

Libris som lokalt lånesystem

Berett tillfälle yttra sig över rubricerad utredning av Mats G. Lindquist får Uppsala universitetsbibliotek (UUB) anföra följande.

En noggrann genomgång har skett av förutsättningarna för att Libris skulle kunna bli ett gemensamt lånesystem för de svenska forskningsbiblioteken. Den första slutsats, vartill utredningsmannen kommer, delas av UUB. Marknaden saknar i dag förutsättningar att tillhandahålla ett upphandlingsbart system.

Fråga uppkommer då, om en inhemsk institution har kompetens och resurser att själv utveckla ett lånesystem, till vilket flertalet svenska forskningsbibliotek inom Libriskretsen skulle kunna och vilja ansluta sig. Föreliggande utredning ger inget entydigt svar på den frågan. I negativ riktning talar de försök i likartad riktning, som studerats i Danmark och Norge. För Danmarks del förefaller inga fortsatta ansträngningar aktuella, medan i Norge utvecklingsarbete fortsätter men ännu ej lämnat bedömbara resultat. Hur situationen är i andra länder beskrivs inte närmare i utredningen. Att Kungl. biblioteket och dess Librisavdelning förklarar sig villiga att inleda ett utvecklingsarbete säger i sig inget om möjligheten till framgång utan ett mera noggrant förstudium. Den presenterade ekonomiska modellen, särskilt dess konsekvenser för anslutande bibliotek, är inte tillräckligt precis för att ligga till grund för ett ställningstagande i annan riktning än ett avvaktande. UUB avråder därför från omedelbart fortsatt egenutvecklingsarbete och saknar för närvarande möjlighet att ekonomiskt eller personellt stödja det.

UUB vill ytterligare understryka, att det inte ligger i universitetsbibliotekens intresse att omfattande ekonomi- och personalresurser läggs ned på egenutveckling inom Kungl. biblioteket i en tid, då dels resurser för ansvarsbiblioteksverksamhet diskuterar, dels frågan om digitalisering av det svenska litterära arvet bör ges prioritet.

Beslut att avge detta yttrande har fattats av undertecknad överbibliotekarie efter beredning i bibliotekets ledningsgrupp förstärkt med dess låne- och systemsakkunniga.

Ulf Göranson

Härnösand 2007-11-09

Synpunkter på "Rapport från utredningen LIBRIS som lokalt lånesystem"

Nedan följer Mittuniversitets synpunkter på aktuell utredning, formulerad av våra systemexperter. Undertecknad ställer sig bakom dessa synpunkter men vill själv betona följande.

Själva finansieringsfrågan måste lösas initialt om frågan även fortsättningsvis skall drivas. Med god kännedom om det egna lärosätets ekonomi och flertalet andra högskolor och universitet i Sverige torde möjligheterna att från respektive lärosätet erhålla ytterligare ekonomiska medel för att delfinansiera ett nationellt gemensamt cirkulationssystem med argument att vi långsiktigt har vinster att hämta vara ringa, tendensen är tydlig, det är den s.k. OH man vill ha ner, nu och inte sedan. Så trängda är flera lärosäten. Alternativet att biblioteken frigör resurser i sina befintliga budgetar synes vara svårframkomligt, åtminstone för oss med stora sparbetning, och vi är många som befinner oss i denna belägenhet. Möjigen skulle då Forum för bibliotekschefer kunna agera mot rektorsgruppen, tror dock denna utsikt om samfällid aktion är låg.

Om projektet drivs vidare må det ske just inom KB och med nationell finansiering och då med mycket tydlig målsättning.

M V H

Morgan Palmqvist

Överbibliotekarie vid Mittuniversitetet

I utredningen föreslås "att ett SOA-baserat, i LIBRIS integrerat lånesystem skulle kunna medföra avsevärda fördelar för universitets- och högskolebiblioteken vad beträffar såväl kostnader som kvalitet. Då återstår att granska alternativet egenutveckling av ett sådant system. En sådan granskning, och en eventuell utvecklingsinsats, utföres lämpligast inom ramen för Avdelningens för LIBRIS verksamhet, och vi föreslår därför att så sker, utanför ramen för denna utredning."

Vilka fördelar vad beträffar kostnader och kvalitet avses?

Om målsättningen är att göra en ekonomisk vinning, samt öka kvaliteten och användbarhet för våra kunder, måste funktionaliteten i LIBRIS vara så hög att vi helt kan avsäga oss nuvarande administrativa system.

Vi tror inte det är möjligt, utan att utvecklingskostnaderna för Libris blir för höga. Vem betalar?

Vi tror att Librisavdelningen med framgång kan jobba vidare med LIBRIS beta och uppnå bra saker

- för att studenterna ska få ett sökgränssnitt där även elektroniska resurser som e-tidskrifter, e-böcker och databaser presenteras på ett bra och överskådligt sätt
- bygga in funktioner som är webb 2.0-liknande
 - kan utveckla stöd för om landets högskole och universitet (eller en del av dem) väljer att gå in i ett annat slags lånesamarbete än dagens fjärrlåneverksamhet t ex regionsvis
- hitta en lösning där webbLibris uppdateras i realtid mot VoyagerLibris.
- kanske ska man se över möjligheten att köpa loss och integrera Burk.

Vi tycker givetvis att en omvärldsbevakning på vad som sker på bibliotekssystemfronten kan ske av Libris. Görs säkert redan idag?

Efter att ha läst utredningen tycker vi att det är av vikt att återigen klargöra vad som är visionen med Libris samkatalog.

Hur ska biblioteksverige se ut i framtiden? Var kommer folkbiblioteken in?
Hur är Libris tänkt att fungera för slutanvändaren? Ekonomi?

Från: snorre [mailto:snorre.rufelt@bibul.slu.se]
Skickat: den 9 november 2007 12:27
Till: Mats Lindquist
Kopia: SLUB Ledningsgrupp
Ämne: Libris som lokalt lånesystem

Hej Mats,

Synpunkter från SLUB angående utredningen om Libris som lokalt lånesystem.

Grundläggande är SLUB av den uppfattningen att det vore positivt för de svenska biblioteken med en nationell katalog och ett därtill hörande lånesystem som tar bort behovet av lokala lösningar. Eftersom det inte finns skäl att tro något annat än att utredningen gör en riktig bedömning av den kommersiella marknaden för färdiga system med önskad funktionalitet, stöder SLUB en fortsatt utredning av möjligheterna och kostnaderna för att utveckla ett lånesystem inom ramen för Libris verksamhet. Den utredningen ska naturligtvis beakta de lokala skillnader

som idag kan finnas mellan olika biblioteks systemlösningar och se hur man kan skapa ett system som inte innebär en försämring för våra kunder.

SLUB stöder utredningens förslag om att man ska undersöka förutsättningarna för ett samarbete med Bibsys och DEFF.

SLUB stöder utredningens förslag om att man noga ska överväga möjligheten att använda sig av open source-programvara.

/Hälsningar, Snorre

--

SLU-biblioteken/SLU Libraries
Snorre Rufelt, PhD, Överbibliotekarie/Library Director
P.O.Box 7071, SE-75007 Uppsala
Tel: +46 18 67 10 89, Fax: +46 18 67 28 53
snorre.rufelt@bibul.slu.se

Från: Lena.Moberg@hig.se [mailto:Lena.Moberg@hig.se]
Skickat: den 9 november 2007 13:30
Till: Mats Lindquist
Ämne: Synpunkter på LIBRIS som lokalt lånesystem

Här kommer synpunkter från Högskolan i Gävle, Biblioteket, Egon Nilsson
gm
Lena Moberg

Synpunkter:

Förslaget att undersöka möjligheterna att få fram ett SOA-baserat lånesystem som kan samverka med Libris som en gemensam katalog är bra.

Alternativet med open source-baserad egenutveckling är då viktigt att ha med.

Förutom de förslag som nämns i utredningen bör man även titta närmare på:

> Akademi Sydost utredning om möjligheterna att integrera Libris-katalogen med befintliga lokala lånesystem. Libris skulle i det fallet fungera som en gemensam bibliografisk katalog/OPAC som samspelar med lokala beståndskataloger och lånesystem.

Lösningen stämmer bäst med modell 1 på sid 8 i utredningen. Troligen måste biblioteken då samlas kring ett färre antal befintliga system som (efter viss vidareutveckling) kan klara samspellet med Libris.

> WorldCat Local = Möjligheterna att använda WorldCat som en gemensam katalog tillsammans med lokala lånesystem bör också studeras närmare (nämndes av Jönköping på Bisam-IT-mötet)

Inlägg på Betabib: <http://www.betabib.org/index.php?tag=oclc>
WorldCat Local: <http://www.oclc.org/worldcatlocal/default.htm>
Nyhetsmeddelanden:
<http://www.oclc.org/news/releases/200659.htm>
<http://www.oclc.org/news/briefs/brief129.htm>
<http://newsbreaks.infoday.com/nbReader.asp?ArticleId=35939>

mvh
Lena Moberg
Bibliotekschef (Chief Librarian)
Högskolan i Gävle, Biblioteket (University of Gävle, Library)
Tel: +46-26-648188, Mobil: 070-5645496
e-mail: lmg@hig.se
www.hig.se/bibl/Personal/lmg.html

KTH Biblioteket

Dnr: L-2007-0090

Doss: 22

Kungl. biblioteket
Mats G. Lindquist
Avdelningen för nationell samverkan
Box 5039
102 41 Stockholm

YTTRANDE

9 november 2007

Libris som lokalt lånesystem

- en utredning om ett för UH-biblioteken gemensamt lånesystem

Utredningens slutsatser

Den kommersiella marknaden saknar idag förutsättningar att tillhandahålla ett lånesystem som både uppfyller kraven på önskvärd funktionalitet samt kraven på att vara SOA-baserat.

"Då återstår att granska alternativet egenutveckling av ett sådant system. En sådan granskning och en eventuell utvecklingsinsats, utföres lämpligast inom ramen för Avdelningen för LIBRIS verksamhet, och vi föreslår därför att så sker, utanför ramen för denna utveckling."

Synpunkter på utredningens slutsatser

Frågan om Libris som lokalt lånesystem bottnar i att landets forskningsbibliotek idag har ett antal integrerade biblioteksdatasystem som ej längre utvecklas. Driftkostnaderna är höga. Många bibliotek får på sikt svårt att hålla lokal kompetens för att underhålla dessa system.

Att ersätta de lokala systemen vid universiteten med ett nationellt system är ej möjligt enligt tidigare utredning. Denna utredning har därför tillsatts för att pröva den begränsade uppgiften om de lokala bibliotekssystemens lånefunktioner kan ersättas av ett nationellt lånesystem. Så långt är det bra.

Utredningens fortsatta slutsatser är i sig välgrundade men kanske mindre realistiska. Förslaget till egenutveckling verkar tveksamt av flera skäl. En sådan insats bör ställas mot behovet av andra centralt prioriterade insatser för KB utgående från dagens resursnivå och om tillräcklig teknisk kompetens finns tillgänglig att leverera ett robust system. Det faktum att lånesystem ej kan upphandlas modulärt enligt utredaren, pekar också på att "marknaden" (forskningsbiblioteken) ej är villig till (eller klarar) egna investeringar i nya lånesystem ställt mot andra angelägna uppgifter.

Det finns ej heller särskilda teknikskiften som lockar, ej heller möjlighet att uppnå väsentlig rationalisering i lånearbetet utom för bibliotek som planerar en fortsatt hög utlåning på fem till tio års sikt. Vinsten ligger snarare i det kooperativa systemet. Och för låntagaren i utveckling av regelverken. Därmed bör man försöka finna en befintlig lösning.

Med låntagaren i centrum torde dock betydelsen av ett gemensamt, modernt sökgränssnitt till landets bibliotek vara av högre kvalitativt värde än ett gemensamt lånesystem vid prioritering. Webb-utvecklingen har medfört att användarna ställer andra krav än de som låg till grund för de lokala systemens katalogmoduler. Libris styrka ligger i dess samlade databaser. Kvaliteten är hög i internationell jämförelse. Sökgränssnittet i nya Libris webbsök är modernt och attraktivt. Mot denna bakgrund framstår projektidén inom Akademi sydost med Libris som lokal katalog som intressant att utveckla vidare. Med sådana möjligheter tycks det från vår utgångspunkt ej vara rätt skede att ta beslut om egenutveckling av Libris som lokalt lånesystem. Med detta konstaterande vill vi ändå ge stöd för fortsatta ansträngningar att finna ersättningslösningar för de lokala biblioteksdatasystemen.

I beredningen av ovan angivna synpunkter har bibliotekets ledningsgrupp samt systembibliotekarien deltagit.

För Kungliga Tekniska Högskolans Bibliotek

Gunnar Lager
Överbibliotekarie

**GÖTEBORGS UNIVERSITET
GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIBLIOTEK**

ÖVERBIBLIOTEKARIEN

2007-11-09

LIBRIS som lokalt lånesystem – en utredning om ett för UH-biblioteken gemensamt lånesystem

Göteborgs universitetsbibliotek har beretts tillfälle att yttra sig över rapporten från utredningen om gemensamt lånesystem för Sveriges universitets- och högskolebibliotek och har följande synpunkter.

Huvudpunkterna i utredningen, som lades fram av Mats G. Lindqvist i oktober 2007, är

- 1 Ett gemensamt lånesystem i Libris innebär en kostnadssänkning för biblioteken
- 2 Ett gemensamt lånesystem i Libris innebär en kvalitetsökning för användarna
- 3 Inget kommersiellt system fyller kraven på den önskade funktionaliteten
- 4 Inget kommersiellt system fyller kraven på SOA
- 5 Enda kvarvarande handlingsalternativ är en egenutveckling, lämpligast inom ramen för Avdelningens för LIBRIS verksamhet

Ställningstagande

I princip ställer GUB sig positivt till ett fortsatt utredande av möjligheten att skapa ett integrerat lånesystem med LIBRIS som gemensam katalog. Ett sådant system skulle kunna ge rationaliseringsvinster för biblioteken och fördelar för våra slutanvändare: en katalog, ett gemensamt svenskt lånebibliotek inom UH-sektorn, låntagarna kan själva beställa allt direkt, omedelbar information om lånestatus på alla bibliotek.

Vi vill dock anföra följande, för fortsatt diskussion:

Kostnadssänkning

Vi har idag fullständig översikt över våra kostnader för driften av vårt lokala bibliotekssystem. Den kostnadsbild som redovisas i utredningen känns däremot något ofullständig. GUB skulle gärna se en mera komplett sammanställning med alla kostnaderna tydligare redovisade i nästa rapport för en mera rättvisande bild av den förväntade totala besparingen för de enskilda biblioteken.

I implementationskostnaderna ingår såvitt vi kan se inte någon uppskattning av kostnaderna för de enskilda biblioteken, på vilka avsevärda arbetsinsatser kan komma att krävas bl a för att man skall komma fram till en nationellt konsoliderad uppsättning

parametrar och krav (enighet). Även arbetet med testning, migrering av data och utbildning kommer att innebära en kostnad för de lokala biblioteken.

I driftskostnaderna, som sammanställts av LIBRIS, redovisas inga kostnader för lokal systemsupport. Ett bibliotek av GUB:s storlek kan svårigen eliminera systembibliotekarietjänster och lokal teknisk support för klienthantering även om systemet drivs centralt.

Den siffra för antal lån som redovisas i utredningens bilaga 3 (LIBRIS kostnadsuppskattning) och som ligger till grund för systemdimensioneringen stämmer inte med den nationella lånestatistiken. LIBRIS har räknat med 4 miljoner utlån som ett grundmått på antalet transaktioner som systemet skall klara av. Enligt statistiken för år 2006 (Forskningsbiblioteken 2006) har KB och 38 högskolebibliotek tillsammans ca 11 miljoner lokala utlånetransaktioner varav initiala lån utgör ca 4 miljoner och resten är omlån. Tillkommer återlämningar, fjärlånetransaktioner, sökningar av exemplar och låntagare, beställningar mm vilket allt tillsammans ger en betydligt högre siffra på förväntad transaktionsvolym. Det är därför oklart för oss om LIBRIS dimensionering av hårdvaran är realistisk eller inte.

Utredningen har heller inte givit förslag till finansieringsmodeller. Vilka kostnader kan finansieras centralt och vilka blir avgiftsfinansierade? Hur skall avgifterna i så fall beräknas?

Kostnadskontroll under utvecklingsfasen är mycket viktig för egenproducerade system, där kostnaderna annars kan ha en tendens att skena iväg.

Dessutom tillkommer frågor om hur utvecklingen skall drivas efter implementationsfasen och vem som betalar dessa kostnader (vems behov styr, kan man få egna anpassningar osv).

Kvalitetsökning

Utredningen konstaterar i allmänna ordalag att ett gemensamt SOA-baserat lånesystem "skulle kunna medföra avsevärda fördelar ... vad beträffar såväl kostnader som kvalitet". Vi saknar dock en mera ingående diskussion av kvalitetshöjningen, vari består denna egentligen?

Inledningsvis i våra kommentarer noterar vi att en enda OPAC, enklare fjärlånebeställningar och ännu större möjlighet att använda alla svenska UH-bibliotek som en gemensam resurs självklart borde innebära fördelar för våra användare.

Utöver det är flexibilitet i parametersättning, lokal tillgång till data och möjligheter att manipulera dessa, lokal rapportgenerering, möjlighet att tillgodose lokala anpassningsbehov när det gäller funktionalitet, prestanda/svarstider, drift av självbetjämningsstationer, hantering av RFID-teknologi m m viktiga faktorer när man bedömer kvaliteten på systemtjänsterna.

Behovet av enighet kan innebära en begränsning av servicemöjligheterna om inte systemet görs tillräckligt konfigurerbart – vilket kan upplevas som en kvalitetssänkning, inte minst av personalen.

Det är alltså av största vikt att flexibilitet och lokalt inflytande garanteras i ett eventuellt framtida gemensamt lånesystem.

Önskad funktionalitet

Vi har också ställt oss frågan vad ett egenutvecklat lånesystem egentligen skulle kunna tillföra i specific funktionalitet som inte våra vid det här laget mogna lokala system redan har? Finns det en risk att ett gemensamt system blir mindre flexibelt än våra nuvarande system? Vad är det vi inte kan göra idag som vi kanske skulle behöva/kunna göra i framtiden?

Den ursprungliga förstudien Libris som lokalt system kom fram till slutsatsen att om man kan bygga ett gemensamt lånesystem blir de kvarvarande uppgifterna för de lokala systemen så små att systemen kan avvecklas. Periodikahanteringen i de lokala systemen minskar förvisso – i samma takt som behovet av ERM-system (på nationell nivå?) växer – men även fortsatt kan man väl tänka sig att det finns ett visst behov av stöd för dylik hantering, liksom för stöd till förvärsrutinerna. Hur skall detta lösas – eller behövs det ingen lösning alls?

Slutligen vill vi påpeka att för ett nationellt lånesystem ser vi det som ett självklart krav att den OPAC som lånehanteringen skall exponeras i också har en realtidsuppdatering av katalogdata. Så fungerar våra lokala system idag. Det är möjligt att katalogisera och låna ut en bok omedelbart och direkt få tillgång till lånestatus i låntagarnas OPAC. LIBRIS webbsök uppdateras f n en gång per natt, vilket inte kan anses vara tillfredsställande för en databas som också används för lokala utlån.

Bibliotekets svar har beretts internt av Helen Gravås, Kristina Göransson, Lena Isaksson samt Thomas Lindström.

Mats Cavallin
Biträdande överbibliotekarie

Från: anna.sward.bergstrom@ub.umu.se [mailto:anna.sward.bergstrom@ub.umu.se]
Skickat: den 10 november 2007 17:20
Till: Mats Lindquist
Ämne: Libris som lokalt lånesystem

Hej Mats!

Då vår överbibliotekarie Kjell Jonsson är bortrest har han bett mig sända dig några synpunkter på utredningen "Libris som lokalt lånesystem".

Frågan om att överge vårt lokala system och ansluta oss till en central lösning har varit uppe till diskussion i UB:s ledningsgrupp vid ett flertal tillfällen. Inställningen till Libris som lokalt system är i grunden positiv. Det är inte svårt att se fördelarna med att slippa dagens dubbelarbete och vårt förtroende för Librisavdelningens kompetens är stort.

Frågan har även lyfts i andra konstellationer, bl a i den grupp som idag ansvarar för vårt lokala system Aleph. Även där är inställningen övervägande positiv, även om en del farhågor finns.

Dock är det fortfarande svårt att göra sig en bild av kostnaderna för att uppnå målet. Lisa Petersens genomgång är mycket klar och belysande, men saknar som hon själv påpekar väsentliga delar. Innan vi går mot ett mera konkret ställningstagande måste en mera ingående genomlysning av det ekonomiska scenariot presenteras.

Med vänlig hälsning

Anna Swärd Bergström

Karolinska Institutet

Universitetsbiblioteket
Christer Björklund
Bibliotekschef

christer.bjorklund@ki.se

Dokumentnamn
Remissvar: Libris som lokalt lånesystem

DNR
4147/2007

Datum
12 november 2007

Sida
1 / 2

Kungliga biblioteket
Mats Lindquist
Box 5039
102 41 Stockholm

Remissvar på utredningen; Libris som lokalt lånesystem

Grunden för utredningen – att använda Libris som lokalt lånesystem – bedöms vara en bra och framkomlig väg. Stordrift har ekonomiska fördelar, större möjligheter att genomföra utvecklingsarbete och genom att samarbeta kring vissa basfunktioner kommer biblioteken att kunna frigöra resurser till annan utvecklingsverksamhet.

Efter de krav som ställts konstaterar utredningen att inget kommersiellt system finns på marknaden. SOA-uppbyggda system inom biblioteksområdet har inte legat i marknadens intresse och det är först på senare tid som biblioteken har börjat efterfråga sådana lösningar. Därför finns det anledning att ompröva kravet på SOA-uppbyggnad och även se över kravbilderna i sin helhet. Även vid en egenutveckling så måste det fortsatta arbetet med kravspecifikation ske i en pragmatisk anda, annars riskerar projektet att gå över styr.

Att egenutveckla ett sådant omfattande system, som ett nationellt lånesystem, är ett långsiktigt åtagande som kräver en långsiktig ekonomisk finansieringsmodell. Av utredningen framgår inte om kostnaden skall tas centralt med befintliga medel, hur det i så fall kommer att påverka KBs prioriteringar, om nya medel skall tillföras eller om den skall fördelas på deltagande bibliotek.

Utredningen säger heller ingenting om hur arbetet med Libris som lånesystem skall organiseras. Detta gäller så väl drifts- som utvecklingsorganisation, samt hur de medverkande biblioteken skall kunna påverka utvecklingen. En sådan struktur måste vara transparent och tydlig. Utredningen har fokuserat på tekniska lösningar och har missat de organisatoriska förutsättningarna, som bildar ramarna för ett så här stort projekt.

Universitetsbiblioteket, Org. Nummer 202100 2973

Postadress	Besöksadress	Telefon	Fax	Webb
Universitetsbiblioteket Solna, Box 200, SE-171 77 Stockholm	Berzelius väg 7B	+46 (8) 524 840 00	+46 (8) 524 843 20	ki.se/ub
Universitetsbiblioteket Huddinge, 8:100, SE-141 83 Huddinge	Alfreds Nobels allé 8	+46 (8) 524 840 00	+46 (8) 524 843 10	ki.se/ub

Håller med utredningen om att en samverkan med BIBSYS och DEFF är tillräckligt intressant för att utredas vidare. Däremot är beskrivningarna av användningen av Open Source alltför vaga, vilket gör det svårt att ta ställning till sådana rekommendationer.

Sammanfattningsvis ges stöd till satsningen på Libris som lånesystem, kommersiellt eller egenutvecklat, förutsatt att:

- Tillräckliga resurser kommer att säkerställas
- Klarhet ges till hur finansieringsmodellen skall se ut
- Det skapas tydliga besluts- och inflytandestrukturer
- En tydlig drifts- och utvecklingsorganisation skapas

Med vänlig hälsning

Christer Björklund

Synpunkter på Libris som lokalt lånesystem – en utredning om ett för UH-biblioteken gemensamt lånesystem

I utredningen framkommer att det på marknaden idag inte finns något system som möter de krav som ställs på ett nationellt lånesystem. Slutsatsen är att granska alternativet egenutveckling av ett sådant system och frågan som ställs till biblioteken är hur vi ser på att Libris utvecklar ett sådant system.

De ekonomiska kalkylerna i utredningen visar på lägre kostnader om man jämför driften av ett centralt lånesystem med dagens situation. Det är ett tungt argument för att arbeta vidare med frågan. Utvecklingskostnaderna är dock inte kända. Inte heller vem som kommer att stå för utvecklingskostnaderna.

Utredningen förutspår lägre kostnader genom att arbetet med lånehantering minskar lokalt. Men ett centralt system förutsätter möjligheter till lokal anpassning och lokal administration, varför vinsten kanske ändå inte blir så stor.

Kostnaderna för att utveckla ett nytt system ska också ses i relation till de förhållandevis små utgiftsposter som bibliotekssystemen idag är i bibliotekens budgetar.

Rapporten tar upp möjligheten till användningen av Open Source-system som något att bevaka. Det känns angeläget att, om man ska gå vidare, också undersöker Open Source som ett alternativ för utveckling och distribution av ett gemensamt lånesystem.

Kan öppenhet och en potentiellt större spridning bidra till bättre integration med andra system och att systemets SOA verkligen utnyttjas? Kan det ha en positiv effekt på utvecklingskostnaderna? Ligger det i Libris intresse att bidra till Open Source-rörelsen? Kan det hjälpa de berörda biblioteken att undvika inlåsning i ett system som man inte kan påverka?

Det är viktigt att samarbeta om att utveckla och inte sitta var och en och skriva samma programkoder på flera ställen. Samtidigt finns uppenbara svårigheter i att alla bibliotek i Sverige samarbetar om t ex gemensamma parametrar i OPAC och lånesystem. Jämför med MetaLib och SFX där biblioteken själva vill ha egna instanser för att utforma tjänster lokalt.

Hur finna ett sätt att arbeta nationellt som tillvaratar bibliotekens kreativitet och lokala innovationer och gör dem tillgängliga för det gemensammas bästa?

Behovet av den detaljrikedom de lokala förvärvs- och periodikamoduler erbjuder minskar när allt fler resurser köps upp elektroniskt och storskaligt. Annat som t ex behov av självservice och RFID kommer säkert att öka. Med nya modulära system och Open Source kommer det troligen att finnas många alternativ och möjligheter att sammankoppla tjänster på olika plattformar i framtiden och kanske kommer framtiden att innebära att biblioteken efter behov köper in sig på olika tjänster från olika leverantörer.

Att Libris skall egenutveckla ett nationellt gemensamt lånesystem ställer vi oss tveksamma till. Däremot är vi positiva till och ser möjligheter i en utveckling som gör att Libris kan användas som lokal katalog.

Eva Huntington
Tf bibliotekschef

Kungl biblioteket
Avdelningen för Nationell samverkan
Box 5039
201 41 STOCKHOLM
E-post till mats.lindquist@kb.se

Yttrande över utredningen Libris som lokalt lånesystem

Stockholms universitetsbibliotek stödjer utredningens slutsatser att det för närvarande inte finns förutsättningar att gå vidare med förfrågan till UH-biblioteken om deltagande i upphandling av ett gemensamt lånesystem. Utredningen föreslår att alternativet egenutveckling bör granskas men att detta ska göras inom Avd för Libris verksamhet. Vi ser det som synnerligen viktigt att man på KB följer teknikutvecklingen och har en långsiktig inriktning på att en gemensam modell för lånehantering ändå ska kunna bli realiserad. Det är däremot inte möjligt för SUB att ekonomiskt stödja ett fortsatt utvecklingsarbete.

Prioriteringarna inom KB mellan vidareutveckling av Libris ur detta perspektiv och andra angelägna nationella uppgifter som t ex digitalisering måste göras i ett annat sammanhang.

Catarina Ericson-Roos